

דף לא

- נד. א. האם אדם קונה דבר בידו כאשר היד נתונה סמוך לקרקע תוך שלשה טפחים?
ב. האם צדי רשות הרבים כרשות הרבים לענין שבת ולענין דיני קנינים?
ג. האם משיכה קונה לגנב ברשות הרבים?

א. רש"י (כאן ובקדושין כו) כתב שפחות משלשה סמוך לקרקע אינה הגבהה. והתוס' הקשו הלא מכל מקום קונה משום שהדבר בידו ואין צורך בהגבהה (וכ"כ התוס' בב"ק כט:).

אף לדברי רש"י, מבואר בסוגיא שאם מגרר בשבת ומצרף ידו למטה מג', מתוך שהיא נחשבת מקום חשוב לענין הנחת שבת, הכי נמי לענין קנין. (ע' קרני ראם על מהרש"א; מגיני שלמה; קצוה"ח ש"א, א).

א. כדברי רש"י כתב רשב"ם (ב"ב פו.) ועוד (ע' מאירי קדושין כו. בשם רוב הפוסקים; טשו"ע חו"מ קצח, ב בשם י"א). ויש סוברים שדי בהגבהה טפח (עתוס' וש"א"ר קדושין שם; חו"מ שם). ויש מחלקים בין קנין מהפקר לקנייה מאדם אחר, ויש מחלקים בין הגבהה ביד ממש להגבהה על ידי דבר אחר.

ב. יש מהאחרונים שכתבו שגם רש"י מודה לתוס' שאם החפץ בתוך ידו, קונה בתורת 'יד' ללא הגבהה, ולא הצריך הגבהה אלא כאשר החפץ בולט ויוצא מצדי ידיו, או כשהוא מוגבה מכחו ואינו בתוך ידו. (עפ"י המקנה קדושין שם; נתיבות המשפט קצח, ג רסח, ב. [וע' גם בשו"ת פרי יצחק ח"א מ; חדושי הגר"ח הלוי — סוף הל' גניבה. ולפי"ז אין צורך בסברת קרני ראם הנ"ל, אלא בסמוך בגמרא מדובר כשהחפץ מונח על ידו הלכך קונה ללא הגבהה מתוך 'יד' וכאוויר חצרו שקונה לו]. וע"ע בשו"ת צמח צדק אה"ע דש).

ג. יש מי שכתב שבגט שהוא בעל כרחו, מודה רש"י שקונה בפחות מג' טפחים. (עפ"י מגיני שלמה). ויש חולקים. (ע' שטמ"ק; קצות החשן רסח סק"ב; חדושי הגר"ח ח"ב לה, ד).

ב. לרבי אליעזר, צדי רשות הרבים כרשות הרבים דמי והמניח שם כמניח ברשות הרבים. וחכמים חולקים ופוטרים. ואמרו בגמרא שאף רבי אליעזר לא אמר אלא לענין שבת משום שלפעמים דוחקים הרבים ונכנסים, אבל לענין קנין משיכה — קונה בצדי רה"ר מפני שאין הרבים מצויים שם.

ג. לדברי רבינא משיכה קונה לגנב ברשות הרבים. ולרב אשי — אינה קונה. (ומחלוקתם תלויה בדיוקי המשנה בב"ק).

לר"י מבעלי התוס', לא אמר רבינא אלא לענין חיוב אונסין, אבל אינו קונה שיהא שלו לגמרי. וריצב"א לא מחלק בדבר, וכתב שאביי ורבא במקום אחר נחלקו על רבינא, שאמרו שניהם שמשכה אינה קונה ברה"ר.

דף לב

- נה. האם יש חיוב מלקות במקרים דלהלן, או חיוב ממון, או שניהם גם יחד?
א. המאנס או מפתה אחת מחייבי מלקיות.
ב. החובל בחבירו.
ג. עדים שהעידו על איש פלוני שחייב ממון, והוזמו.
ד. מי שנתחייב מלקות וממון בעשיית מעשה אחד.